

Två gäddvätmarker på ASPÖJA

och en på Birkö

Projektplan för ansökan om Lova projektmedel
från

Föreningen Aspöja Spiggfiske

Aspöja Spiggförening vill vidga sin verksamhet

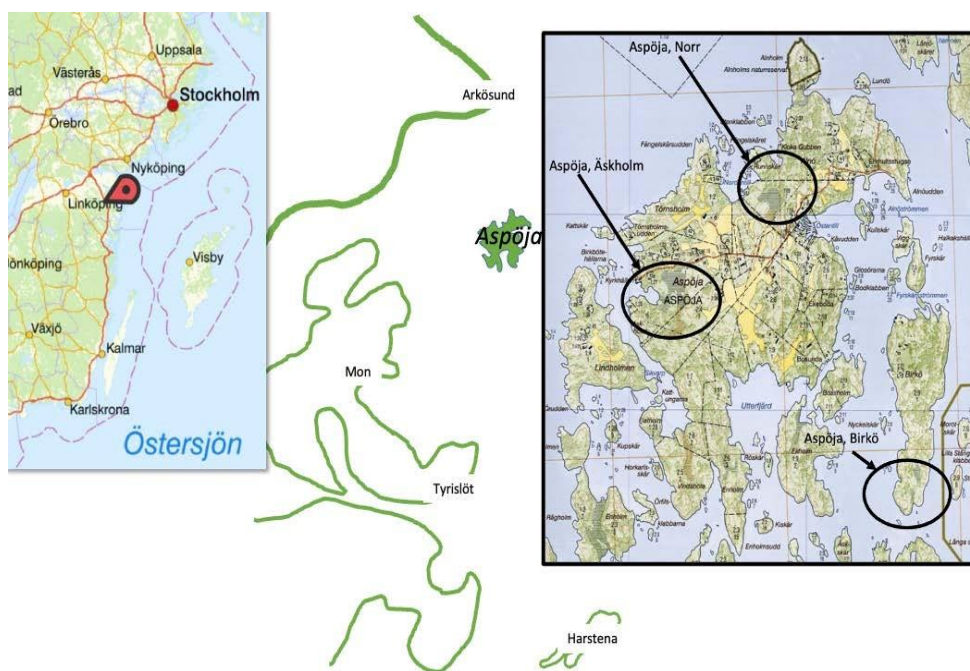
Föreningen Aspöja Spiggfiske har som ändamål "att utifrån ett kretsloppstänkande fiska spigg [därav namnet], samt med särskild målsättning att genom spiggfisket skapa en bättre vattenkvalitet, främja beståndet av gädda och abborre...".

Vid sidan av ambitionerna kring reduktionsfiske av spigg diskuteras nu alltmer möjligheten av att anlägga s.k. "gäddfabriker" (våtmarker som skapar ytor för gäddornas reproduktion) för att uppnå bättre bestånd av gädda och bättre vattenkvalitet. Detta då de negativa effekterna av övergödningen i grunda vatten anses bero lika mycket på näringstillförseln som på bristen på rovfisk som gädda.

Vi har nu inventerat lämpliga platser i Aspöjaområdet och vi anser nu att det finns all anledning att gå vidare med planerna att anlägga "gäddfabriker". Det primära målet är en ökad mängd gäddor till förmån för fiske, fiskartsbalansen i ekosystemet och förbättrad vattenkvalitet. Men det finns även anledning att reflektera över en våtmarks positiva bidrag till koldioxidinlagring, fågelliv, landskapets estetiska värden och besöksnäringen (Aspöja är en s.k. "nod" för turismen i Östergötlands skärgård).

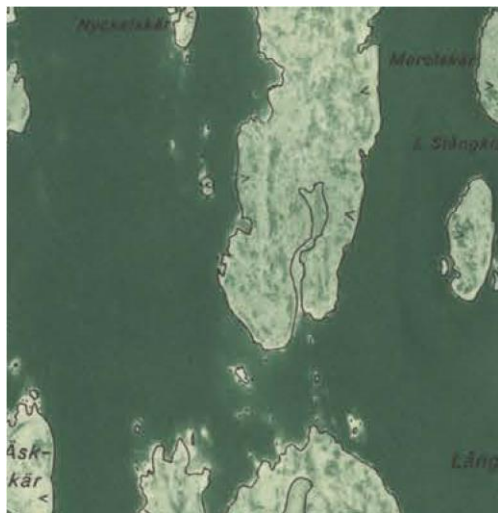
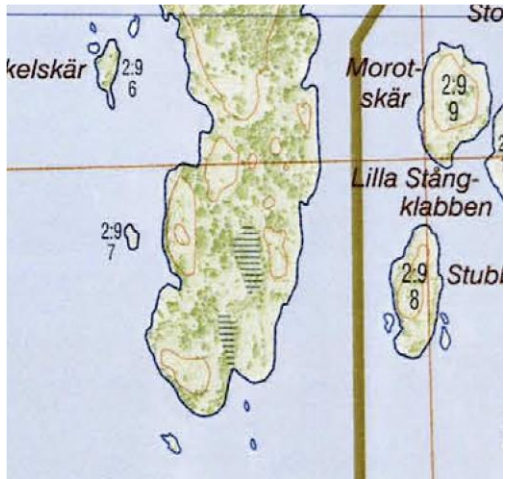
Förslag på lämpliga våtmarksområden

Här presenteras de tre platser som vi anser lämpliga. Alla direkt berörda markägare och fiskevattenägare är positiva till planerna. De två historiska kartorna är från 1948 respektive 1860 för att illustrera hur en högre vattennivå kan se ut, och vattenståndet när de olika fotografierna togs var 5-10 cm över normalvatten (MVY).

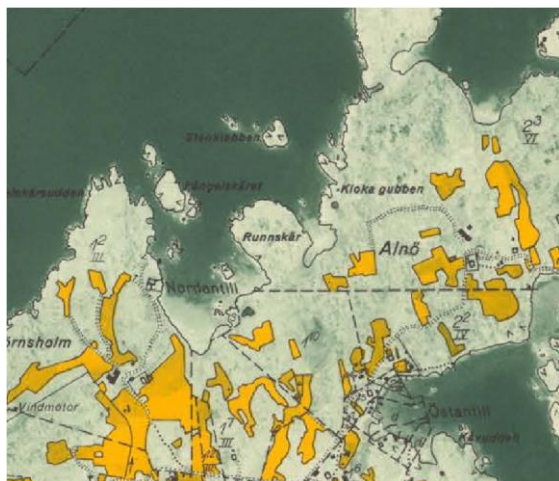
Aspöja Birkö

Det här är ett mindre men mycket lämpligt område. Höja vattennivån någon meter med fördämningen. Total yta ca 0,5-1 ha.

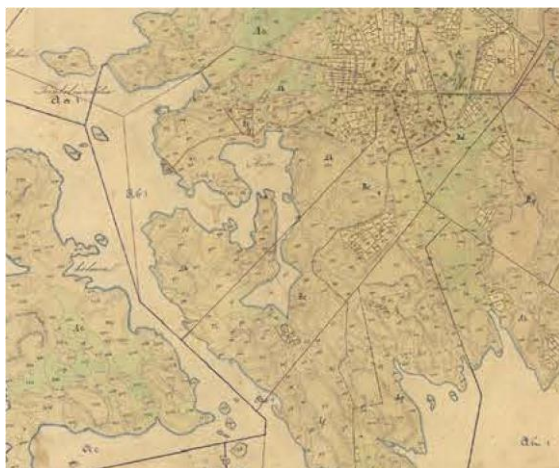
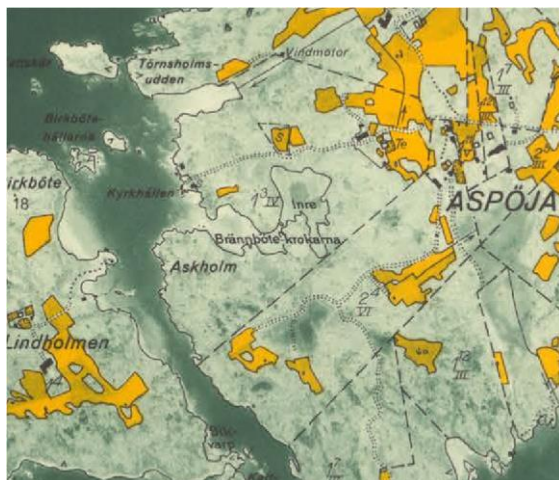
Aspöja Norra

Ett lämpligt område med bra storlek. En vall finns redan och en annan vall kanske ska byggas. Total yta ca 0,5-1 ha.

Aspöja Kyrkhälla

Ett mycket lämpligt och stort område som består av tre delområden efter varandra som alla är lämpliga. Man får vartefter bestämma om man skall nöja sig med ett, två eller tre områden och om mer än ett område inkluderas så bör alla få sina egna invallningar och Munkar för att kunna regleras efter behov. Total yta ca 2-4 ha.

Projektering

Vi anser att *alla tre områdena är mycket lämpliga som gäddvåtmarker och det finns all anledning att gå vidare med detta projekt*. Att platserna är olika är snarast en fördel med tanke på möjligheten att utvärdera skillnader i anläggning, förvaltning och resultat.

Projekteringen kommer att genomföras av inhyrd konsult tillsammans med föreningens medlemmar och markägare.

Viktiga aspekter som kommer att belysas i arbetet är:

Havsvattenstånd

Vattenståndet styr helt vilka åtgärder som krävs vid bygget. Vad brukar nivån fluktuera mellan under våren (anpassa schaktdjup efter medelnivån dessa månader) Utgår från längre mätserier för ett bra underlag (SMHI).

Utformning våtmark

Inmätning och teknisk utformning är viktiga uppgifter för konsulten.

Vattenytan kommer bero på vattenståndet. Schakta eller dämna?

Pumpa in vatten för att klara våren och försommarens avdunstning?

Hur stort och djupt är rimligt att schakta? Var lägger man schaktmassor?

Vilka maskiner ska användas? Beror på underlaget och hur stabilt det är att köra på.

Timpris och totalkostnad, kostnadsuppskattning från entreprenör som gräver.

Tillstånd, förvaltning och andra administrativa åtgärder

Ansökan om strandskyddsdispens och anmälan om vattenverksamhet

Fredning fiske? Skydds jakt?

Framtida förvaltning för drift och underhåll

Dokumentation

Provfiske nuläge? Provfiske och inventering bland yrkesfiskarna, för att få en uppfattning om nutida gäddbestånd i området

Historia kring platserna? Hur har områdena sett ut och nyttjats tidigare?

Utvecklingsmöjligheter

Möjligheter som ligger i koppling till besöksnäringen (den nyligen etablerade naturstigen på Aspöja går t.ex. runt "Aspöja Kyrkhälla" området ovan), t.ex. informationsinsatser och fågeltorn/observationsplatser.

Ta tillvara möjligheterna som ligger i ett redan etablerat gott samspel med gäddyngelproduktion som sker på Stora Rimmö i Östergötlands skärgård understött av Rotary och Länsstyrelsen. Exempelvis har det föreslagits att några tusen gäddyngel skulle kunna transporteras därifrån för att förstärka yngelproduktionen i Aspöjaområdet och/eller för insättning i de nyetablerade våtmarkerna.